

Istungidokument

B8-0643/2016

23.5.2016

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

Atlandi-üleste andmevoogude kohta
(2016/2727(RSP))

Timothy Kirkhope, Helga Stevens, Daniel Dalton, Monica Macovei
fraktsiooni ECR nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Atlandi-üleste andmevoogude kohta
(2016/2727(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, Euroopa Liidu toimimise lepingut ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 6, 7, 8, 11, 16, 47 ja 52,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta¹ (edaspidi „andmekaitse direktiiv“),
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/977/JSK kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK⁴,
- võttes arvesse komisjoni 26. juuli 2000. aasta otsust 2000/520/EÜ (programmi Safe Harbor käsitlev otsus),
- võttes arvesse komisjoni 27. novembri 2013. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Usalduse taastamine ELi ja Ameerika Ühendriikide vaheliste andmevoogude vastu“ (COM(2013)0846),
- võttes arvesse komisjoni 27. novembri 2013. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mis käsitleb programmi Safe Harbor toimimist ELi kodanike ja ELis asutatud äriühingute seisukohast (programmi Safe Harbor käsitlev teatis) (COM(2013)0847),
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 6. oktoobri 2015. aasta otsust kohtuasjas C-362/14: Maximilian Schrems vs. Data Protection Commissioner (andmekaitsevolinik) (EU:C:2015:650),
- võttes arvesse 2015. aasta USA õiguskaitse seadust (Judicial Redress Act),

¹ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

² ELT L 350, 31.12.2008, lk 60.

³ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁴ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

- võttes arvesse 2015. aasta USA vabaduse seadust (USA Freedom Act),
 - võttes arvesse presidendi poliitikasuunises nr 28 (Presidential Policy Directive 28 – PPD-28) sätestatud USA signaaliluuretegevuse reforme,
 - võttes arvesse artikli 29 tööühma 13. aprilli 2016. aasta arvamust 01/2016 ELi ja USA andmekaitseraamistiku Privacy Shield piisavusotsuse eelnõu kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et õigus eraelu puutumatusel ja õigus turvalisusele on mõlemad sätestatud põhiõiguste hartas, ning arvestades, et mõlemat õigust tuleb võrdselt austada ja tasakaalus hoida;
 - B. arvestades, et riiklik julgeolek kuulub ELi toimimise lepingu kohaselt liikmesriigi pädevusse;
 - C. arvestades, et Ameerika Ühendriigid on Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide majanduse ja julgeoleku jaoks ülioluline partner;
 - D. arvestades, et Atlandi-ülelised investeerimissuhted on maailma kõige ulatuslikumad, kuna USA ja Euroopa omavaheliste investeeringute kogumaht on umbes 4 biljonit USA dollarit;
 - E. arvestades, et USA ja ELi vahelised andmevood on vaieldamatult maailma suurimad;
 - F. arvestades, et USA ja ELi vaheline andmete piiriülene vaba liikumine on ülimalt tähtis USA ja ELi kaubanduse ja investeeringute edaspidise suurenemise jaoks, sest tarbijad kasutavad mõlemal pool Atlandi ookeani üha rohkem internetti kaupade ja teenuste ostmiseks teineteise kauplemisskohtadest ning see hõlmab ettevõtetevahelisi Atlandi-ülelised tehinguid ja teenuseid, andmete vaba liikumist ettevõttesisestel eesmärkidel ning pilveteenuste juurdepääsu ja nende kasutamist, kuid ka potentsiaali laiendada kaubandust ja investeeringuid kolmandatesse riikidesse, kus kasutatakse järjest enam internetti ja veebitooteid;
 - G. arvestades, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) on kõige kiiremini kasvav ELi majanduse sektor ja sõltub järjest rohkem andmete vabast liikumisest; arvestades, et 60 % ettevõtetest, kes toetusid Safe Harbori lepingule, olid VKEd, kellele see andis soodsa võimaluse kasutada lihtsustatud ja kulutõhusaid vastavusmenetlusi, selle asemel et toetuda siduvatele kontsernisestele eeskirjadele või tüüptingimustele;
 - H. arvestades, et 1995. aastal vastu võetud ELi andmekaitse direktiiv, millega reguleeritakse isikuandmete kaitset ELis, asendatakse lähitulevikus isikuandmete kaitse üldmäärusega; arvestades, et isikuandmete kaitse üldmääruses nähakse ette, et isikuandmete edastamine ELis kolmandale riigile võib toimuda ainult eritingimuste alusel, näiteks piisava kaitse alase järelduse alusel, mis on oluline mehhanism, mille kohaselt võib isikuandmete edastamine kolmandale riigile toimuda siis, kui komisjon on teinud järelduse, et see riik tagab isikuandmete kaitse piisava taseme;
 - I. arvestades, et praeguse seisuga on piisavat andmekaitse taset pakkuvate riikidena

tunnustatud Andorrat, Argentinat, Kanadat, Fääri saari, Guernseyd, Mani saart, Jerseyt, Uruguayd, Iisraeli, Šveitsi ja Uus-Meremaad ning broneeringuinfo edastamise jaoks piisavat kaitsetaset pakuvate riikidena on tunnustatud Ameerika Ühendriike, Kanadat ja Austraaliat;

- J. arvestades, et 26. juulil 2000. aastal tunnistas komisjon, et programmi Safe Harbor põhimõtted ja korduma kippuvad küsimused, mille on välja andnud Ameerika Ühendriikide kaubandusministeerium, pakuvad piisavat kaitsetaset isikuandmete edastamiseks EList, ning arvestades, et programmi Safe Harbor käsitleva otsusega tehti võimalikuks isikuandmete edastamine EList USAs asuvatele äriühingutele, kes on allkirjastanud programmi Safe Harbor põhimõtted;
 - K. arvestades, et kohtuasjas C-362/14: Maximillian Schrems vs. Data Protection Commissioner (andmekaitsevolinik) järeltas Euroopa Kohus, et komisjoni poolt programmi Safe Harbor raamistiku alusel tehtud järeltas selle kohta, et USA tagab ELi isikuandmete piisava kaitsetaseme, on kehtetu, mis tekitab tungiva vajaduse viia lõpule läbirääkimised ELi-USA andmekaitseraamistiku Privacy Shield üle, et tagada õiguskindlus selles osas, kuidas peaks toimuma isikuandmete edastamine EList USA-le;
 - L. arvestades, et pärast Schremsi kohtuasjas langetatud otsust alustas komisjon taas läbirääkimisi USAs uuendatud raamistiku üle, et tegeleda Euroopa Kohtu tõstatatud mureküsimustega, ning arvestades, et komisjon ja USA jõudsid 2. veebruaril 2016. aastal kokkuleppele Atlandi-üleste andmevoogude uue raamistiku osas, milleks on ELi-USA andmekaitseraamistik Privacy Shield;
 - M. arvestades, et artikli 29 töörühm märkis oma arvamuses 01/2016 tunnustavalt, et andmekaitseraamistik Privacy Shield on võrreldes programmi Safe Harbor käsitleva otsusega olukorda tunduvalt parandanud;
 - N. arvestades, et USA õiguskaitseseadus, mis annab Euroopa ja teiste USA liitlasriikide kodanikele õiguse läbi vaadata enda kohta käiv teave, mis on USA föderaalasutuste valduses vastavalt USA eraelu puutumatus kaitse seadusele, ja õiguse ebatäpset teavet parandada, võeti 20. oktoobril 2015 vastu Esindajatekojas ja kiideti 28. jaanuaril 2016 heaks Senati õiguskomisjonis ning president Barack Obama allkirjastas selle 24. veebruaril 2016;
 - O. arvestades, et õiguskaitseseadus oli Euroopa Parlamendi jaoks tähtsaim eeltingimus ELi ja USA teabevahetust ja andmekaitset käsitleva raamlepingu sõlmimiseks nõusoleku andmiseks ning ELi ja USA andmekaitseraamistiku Privacy Shield läbirääkimiste oluline aspekt;
1. rõhutab, et Ameerika Ühendriigid on julgeoleku, majanduse ja ühiste väärtuste seisukohalt üks ELi tähtsamaid partnereid;
 2. rõhutab, et kokkulepitud õigusraamistik, nagu andmekaitseraamistik Privacy Shield ning ELi ja USA andmekaitse raamleping, on ülioluline selleks, et tagada kodanike põhiõigused ja eraelu puutumatus ning saavutada nende usaldus ja kindlustunne ELi ja USA Atlandi-ülese julgeoleku ja majanduskoostöö suhtes;
 3. märgib, et ELi ja USA vahel on juba olemas väga olulised andmevooge käsitlevad

lepingud seoses julgeoleku ja terrorismivastase võitlusega, nimelt ELi-USA terroristide rahastamise jälgimisprogramm ja ELi-USA broneeringuinfo leping; märgib, et need lepingud on olnud kuritegude uurimisel ja süüdistuse esitamisel ning USA ja ELi kodanike ohutuse ja turvalisuse tagamisel väga olulised;

4. väljendab rahulolu seoses sellega, et ELi ja USA läbirääkimised andmekaitseraamistiku Privacy Shield üle, mida rohkem kui kaks aastat pidasid Euroopa Komisjon ja USA kaubandusministeerium, on lõpule viidud; rõhutab, et uue ja täiendatud andmekaitseraamistiku Privacy Shield kehtestamine on hädavajalik, et kehtestada selge õigusraamistik, õigusselgus ja kindlad eeskirjad ja õigused, mille põhjal toimida; see samm on eelkõige tähtis väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning tarbijatele;
5. rõhutab, et õigus eraelu puutumatusel on õigus, mis on sätestatud nii USA kui ka ELi õigussüsteemis, nimelt vastavalt USA põhiseaduse ja õiguste deklaratsiooniga ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga; rõhutab, et tuleks püüelda nende kahe erineva süsteemi ühilduvuse poole, kuid täielikku vastavust ei saa nõuda;
6. peab tervitatavaks asjaolu, et EL ja USA on pidanud viimase 12 kuu jooksul läbirääkimisi uue andmekaitseraamistiku Privacy Shield ja andmekaitse raamlepingu üle, mis mõlemad tagavad ELi kodanikele varasemast palju tugevama andmete privaatsuse ning digitaal- ja õiguskaitse;
7. tunnustab, et ELi ja USA andmekaitseraamistik Privacy Shield erineb oluliselt raamistikust Safe Harbor, kuna Privacy Shield eeldab tunduvalt üksikasjalikumad dokumentatsioonid, mis paneb raamistikuga ühineda soovivatele ettevõtetele konkreetsemad kohustused, sealhulgas uued kontrolli- ja tasakaalustusmeetmed, millega tagatakse ELi andmekaitsesubjektide õiguste järgimine, kui nende andmeid töödeldakse USAs;
8. väljendab heameelt artikli 29 tööühma hinnangu üle, et andmekaitseraamistik Privacy Shield on raamistikuga Safe Harbor võrreldes olukorda tunduvalt parandanud;
9. võtab teadmiseks artikli 29 tööühma tõstatatud probleemid ja konstruktiivse suhtumise ning toonitab lisaks, et andmete säilitamise piiramise põhimõtet, millele tööühma arvamuses viidatakse, tuleks Euroopa Liidus esmalt täpsustada, kuna olukord ja nõuded ELis on pärast Euroopa Kohtu 2014. aasta otsust endiselt ebaselged;
10. väljendab rahulolu seoses sellega, et USA Kongress võttis vastu õiguskaitseaduse, ning tuletab meelde oma kauaaegset nõudmist, et selle seaduse vastuvõtmine on ELi ja USA raamlepingu vormistamise ja andmekaitseraamistiku Privacy Shield läbirääkimiste lõpuleviimise eeltingimus;
11. rõhutab uue andmekaitseraamistiku Privacy Shield ja uue ELi-USA andmekaitse raamlepingu tähtsust, sest need annavad tarbijatele, ettevõtetele ja kodanikele selge õigusraamistiku, milles tegutseda, ning tagavad selged õigused ja õiguskaitsevahendid;
12. märgib, et erinevalt raamistikust Safe Harbor, mis ei seadnud USA valitsusele mingeid konkreetseid piiranguid USA-le edastatud andmetele juurdepääsu osas, sisalduvad andmekaitseraamistiku Privacy Shield dokumentatsioonis nüüd USA valitsuse võetud siduvad kohustused, mis on fikseeritud USA riikliku luureteenistuse, USA riigisekretäri

ja USA justiitsministeeriumi kirjade vormis;

13. rõhutab, et USA Kongress ja valitsus on alates 2013. aastast reforminud üle paarikümne jälgimistegevust käsitleva seaduse ja programmi, sh USA Freedom Act, millega keelatakse andmete laiaulatuslik kogumine, presidendi poliitikasuunis 28, millega muudetakse väljaspool USA-d olevate üksikisikute eraelu puutumatuslega seotud ja kodanikuõiguste kaitse USA jälgimistegevuse poliitika lahutamatuks osaks, muudatused USA välisluure seadusesse ja õiguskaitse seadus, millega laiendatakse andmekaitsemeetmete kohaldamist ELi kodanikele; rõhutab, et need reformid on suurendanud USA ja ELi kodanike õigusi ja eraelu kaitset, et jõuda ELi nõutud piisava tasemeni;
14. väljendab heameelt USA valitsuse ja Kongressi hiljutiste algatuste üle, nagu e-posti privaatsuse seaduseelnõu, mille esindajatekoda võttis ühehäälselt vastu 2016. aasta aprillis ja millega muudeti 1986. aasta elektroonilise side privaatsust käsitlevat seadust, ning selle üle, et Esindajatekoda kiitis 2016. aasta jaanuaris ja Senat 2016. aasta märtsis heaks teabevabaduse parandamise seaduse;
15. peab tervitatavaks, et Riigidepartemangus on loodud ombudsmani mehhanism, mis on sõltumatu riiklikest julgeolekuteenistustest ja aitab tagada üksikisikute jaoks õiguskaitse ja sõltumatu kontrolli;
16. peab tervitatavaks asjaolu, et uues andmekaitseraamistikus Privacy Shield pakutakse ELi andmesubjektidele nende andmete kasutamise eest mitmeid õiguskaitse võimalusi;
17. rõhutab, et selline õiguslik vaakum, mis järgnes otsusele Schremsi kohtuasjas, ei tohi enam tekkida, ning toonitab seetõttu, et õiguskorra kõigi aspektide, eelkõige põhiõiguste ja eraelule avalduva mõju põhjalik kontroll on komisjoni ülesanne;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning USA Kongressile ja valitsusele.